З-поза хмари одна зірка виглядала. Вітер суятив по смерекових берегах, світ був темний та дикий.

Стежкою йшло двоє людей і ялівка.

"От я вже, рахувати, ґазда. Буяв, вичинявся, а тепер прийшла черга на статок... Гий, мав я гадку на інше, та не вдалося..."

Молода жінка думала по-своєму.

"Не погуляла сих великодніх свят, навіть на жук 1 не ходила, а тут вже й жінкою стала. Пропало дівування, про Василя і не згадуй,— бодай не приснився ніколи... Засукай рукави, бо мати непогане за тебе до роботи і не скаже: "Гуляй, доню, не бороню".

Молодій жінці колотиться в голові весілля.

Вона сирота, то їй співали:

Стукнули ангели в небі, збудили батенька в гробі; вставай, батеньку, до суду, іде твоя дитятко до шлюбу... 2

Безвухий додає жалю на скрипці. Скривив злодюга губу, торкає цимбалістого, й оба бутять та удають, як жінки заводять.

Коло мисника покритка Кривенька збирає сльози в червону хустину, а Фрей Хабаз зачемеричив голову, задер чоло і крутиться зі свахою, як жовнір з гвером. Тримає руки на її плечах, а вона, груба і куца, тримається його в поясі. На чотирьох кутах хати відкидає він вбік головою остро, як рекрут перед старшим, аж патли відлітають, наступає на праву ногу дубаючи і валить в грагар долонею, як праником. Хата здригає, він присідає, а сваха за ним потрясає грубим задом.

Жінка сіпнула його за рукав.

— Йой публіко мерзенна, публіко-о-о! Йой гріхи неспасен-ні, гріхи-и-и!

Він пустив сваху і присікся до жінки.

— Цитро, а ти чє-є? То як Кривенька нагадала собі першого небіжчика і пускає сомпілє, то й я маю робити з весілля похорон та заводити з усіма бабами!? Тихо мо-о-о, бо як замащу, то лиш дух вискочить, як птах з клітки! Ані крикнеш...

— Не піду, мамо, в танець, бо неволя в серці.

— Іди, дитинко, бо з Іваном твоя доля. А на косичку уважай, аби хто не стягнув, бо за нею й твоя доля, як чічка на бистрій воді.

Молода жінка посмотріла за пазуху.

— Косичка є. Я тямила. Скоро лиш із-за сгола, а л Гі :і голови та в пазуху. Не бійтеся... Го-о-о; вороги тяженькі, не бояться гріха.

Ялівка йде спокійно, як би до своєї стайні. Все така буйна, а нині — як дитина. Мама дала із щирої руки. Вивела зі стайні та й бастринок через полу подала. "На, донько, не жалую тобі. Дві вас було, а тепер мої очі будуть самі, бо ви в інший світ, а я в інший. Нині розходимося так, а колись гірше. Ну, боже вас благослови..."

— Мамо, мамо, який він буде?

— Га, дитинко, і сей, може, увійде. Будь щира та послушна, то й він тебе пошанує.

— Адіть, і бастринка не треба, йде за нами, як би знала дорогу.

— Ти мені не викай, бо ти моя жінка, а я, рахувати, твій чоловік.

Зійшли з гори і станули перед хатою. Хата рублена в вуг-ли, за нею корчі, а далі берегом чорніє ліс. Молодий чоловік показав рукою на хату, потому обіймав жінку і притис її голову до грудей. Піддавалася. Пригорнув за шию, до нього висунулися гарячі уста. Весняний вечір наводить не раз отак солодку обмороку, аж земля важиться під ногами...

Перед порогом жінка затремтіла й станула. Повидів се чоловік, взяв її за руку, промовив:

— Як встанеш, ясне сонінько, то привітай оцю молоду ґаздиню в моїх порогах щастєм, здоровлєм, доброю долею, і мене при ній, і всіх добрих людей на світі, на славу і радість усеї Русі-України!

Прип'яли ялівку в шіпці, дали сіна і пішли в хату. Засвітили, він сів на лаву, жінка хотіла прятати дещо, та він не дав. Пригнув її до себе, як берізку, вона не боронила. Тулив її головку в долонях, пригорнув до грудей, потім відхилив, і одно другому вдивлялося в очі. Де вони зросли і як зійшлися? Увесь світ спить тепер, а вони самі... Дивне диво: вони тут обоє разом самі, а весь світ спить тепер... Страх перелітав крізь очі одної душі в другу. Хто кому буде приятелем, а хто ворогом? Чи радість, чи смуток з-за Дунаю прийде до них в гості? Хто тут перший умре, хто кого буде ховати? Хто відгадає?..

Дві душі пересувалися з одного ока в друге, як сонце в плесі, й відчитували свій талан.

Вона сплакнула й пригорнулася до його серця, як би просила, аби не бив її.

— Гий, хата нова та й сволок здоровий — чим тут нині журитися! Гасім, жінко, а решта всьо пусте... З